

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2013. november 28.*

„Tagállami kötelezettségszegés — 91/271/EGK irányelv — Települési szennyvíz kezelése — A Bíróság kötelezettségszegést megállapító ítélete — A teljesítés elmaradása — EUMSZ 260. cikk — Pénzügyi szankciók — Kényszerítő bírság és átalányösszeg kiszabása”

A C-576/11. sz. ügyben,

az EUMSZ 260. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt a Bírósághoz 2011. november 18-án

az **Európai Bizottság** (képviselik: O. Beynet, Simon B. és E. Manhaeve, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

a **Luxemburgi Nagyhercegség** (képviselik: P. Frantzen és C. Schiltz, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen,

támogatja:

Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága (képviselik: S. Behzadi-Spencer, C. Murrell és S. Ford, meghatalmazotti minőségben)

beavatkozó,

benyújtott keresete tárgyában,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: A. Tizzano tanácselnök, A. Borg Barthet (előadó) és E. Levits bírák,

főtanácsnok: Y. Bot,

hivatalvezető: M. Ferreira főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2013. április 24-i tárgyalásra,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: francia.

Ítéletet

- 1 Keresetében az Európai Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság:
 - állapítsa meg, hogy a Luxemburgi Nagyhercegség, mivel nem tett meg minden szükséges intézkedést annak érdekében, hogy teljesítse a C-452/05. sz., Bizottság kontra Luxemburg ügyben 2006. november 23-án hozott ítéletben foglaltakat, nem teljesítette az EUMSZ 260. cikk (1) bekezdéséből eredő kötelezettségeit;
 - kötelezze a Luxemburgi Nagyhercegséget, hogy fizessen a Bizottságnak 11 340 euró összegű kényszerítő bírságot a fent hivatkozott Bizottság kontra Luxemburg ügyben hozott ítéletben foglaltak teljesítésével kapcsolatos késedelem minden egyes napjára a jelen ügyben meghozandó ítélet kihirdetésének napjától a fent hivatkozott Bizottság kontra Luxemburg ügyben hozott ítéletben foglaltak teljesítésének napjáig;
 - kötelezze a Luxemburgi Nagyhercegséget, hogy fizessen a Bizottságnak 1248 euró napi átalányösszeget a fent hivatkozott Bizottság kontra Luxemburg ügyben hozott ítélet kihirdetésének napjától a jelen ügyben meghozandó ítélet kihirdetésének napjáig, vagy a fent hivatkozott Bizottság kontra Luxemburg ügyben hozott ítéletben foglaltak teljesítésének napjáig, amennyiben annak végrehajtására korábban kerül sor, és
 - a Luxemburgi Nagyhercegséget kötelezze a költségek viselésére.

Jogi háttér

- 2 A települési szennyvíz kezeléséről szóló, 1991. május 21-i 91/271/EGK tanácsi irányelv (HL L 135., 40. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 26. o.) 1. cikke az alábbi célokat mondja ki:

„Ez az irányelv a települési szennyvíz összegyűjtésére, kezelésére és kibocsátására, valamint egyes ipari szektorok szennyvizének kezelésére és kibocsátására vonatkozik.

Az irányelv célja a környezet megóvása a fent említett szennyvízkibocsátások káros hatásaitól.”

- 3 A 91/271 irányelv 2. cikkének 6. pontja úgy határozza meg az 1 (lakosegyenérték) LE fogalmát, mint „szerves, biológiailag lebontható terhelés, amelynek ötnapos biokémiai oxigénigénye (BOI 5) 60 g oxigén/nap”.

- 4 Ezen irányelv 5. cikke így rendelkezik:

„(1) A (2) bekezdés érdekében a tagállamok 1993. december 31-ig kijelölik az érzékeny területeket, a II. mellékletben megállapított kritériumoknak megfelelően.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy a gyűjtőrendszerekbe vezetett települési szennyvizet érzékeny területekre való kibocsátásuk előtt a 4. cikkben leírtnál szigorúbb követelményeket kielégítő tisztításnak vessék alá, legkésőbb 1998. december 31-ig, a 10 000 LE-nél nagyobb agglomerációk minden kibocsátott vize esetében.

[...]

(4) Egyes esetekben a (2) és (3) bekezdésben szereplő telepekre a követelményeket nem kell alkalmazni az érzékeny területeken, ha igazolható, hogy az ebben a körzetben lévő összes települési szennyvíztisztító telepről származó teljes terhelés minimális csökkentési százaléka legalább a teljes foszformennyiség 75%-a és legalább a teljes nitrogénmennyiség 75%-a.

(5) Az érzékeny területek vízgyűjtő területein elhelyezkedő és azok szennyezéséhez hozzájáruló települési szennyvíztisztító telepek kibocsátásaira a (2), (3) és (4) bekezdés vonatkozik.

Olyan esetekre, amelyekben a fenti vízgyűjtő területek részben vagy egészben egy másik tagállam területén helyezkednek el, a 9. cikket kell alkalmazni.

[...]

(8) Egy tagállamnak nem kell az ezen irányelv alkalmazásában érzékeny területeknek minősülő területeket kijelölnie, ha egész területén alkalmazza a 2., 3. és 4. bekezdésben [helyesen: (2), (3) és (4) bekezdésben] meghatározott kezelést.”

A Bizottság kontra Luxemburg ügyben hozott ítélet

- 5 A fent hivatkozott Bizottság kontra Luxemburg ügyben a Bíróság elé terjesztett észrevételek keretében a Luxemburgi Nagyhercegség arra hivatkozott, hogy a 91/271 irányelvet átültető nemzeti rendelkezések betartása céljából egy, a települési szennyvíztisztító telepek modernizálását célzó nemzeti cselekvési programot valósítottak meg. E tagállam ezért úgy ítélte meg, hogy a teljes terhelés csökkentése százalékának, az érintett szennyvíztisztító telepek modernizálásának megvalósítását követően legkésőbb 2008-ig el kell érnie a teljes nitrogénmennyiség 75%-át.
- 6 A Bizottság a maga részéről úgy ítélte meg, hogy a tizenegy 10 000 LE-nél nagyobb agglomerációból nyolc nem felelt meg a 91/271 irányelvnek.
- 7 A fent hivatkozott Bizottság kontra Luxemburg ügyben hozott ítéletben a Bíróság megállapította, hogy a Luxemburgi Nagyhercegség – mivel nem tudta bizonyítani, hogy az összes települési szennyvíztisztító telepről származó teljes terhelés minimális csökkentési százaléka legalább a teljes nitrogénmennyiség 75%-a – nem teljesítette 91/271 irányelv 5. cikkének (4) bekezdéséből eredő kötelezettségeit.

A pert megelőző eljárás

- 8 A fent hivatkozott Bizottság kontra Luxemburg ügyben hozott ítéletben foglaltak teljesítésének ellenőrzése keretében a Bizottság 2006. december 6-án felhívta a Luxemburgi Nagyhercegséget, hogy jelölje meg, milyen intézkedéseket tett meg az említett ítéletben foglaltak teljesítése céljából.
- 9 2007. március 27-i felszólító levelében a Bizottság tájékoztatta a Luxemburgi Nagyhercegséget, hogy e tagállam továbbra sem közölte, milyen intézkedéseket tett a fent hivatkozott Bizottság kontra Luxemburg ügyben hozott ítéletben foglaltak teljesítése céljából. A Luxemburgi Nagyhercegség e felszólító levélre 2007. augusztus 7-én válaszolt.
- 10 A Bizottság, mivel e választ nem találta kielégítőnek, 2007. október 23-án indokolással ellátott véleményt intézett a Luxemburgi Nagyhercegséghez. E véleményre e tagállam 2008. január 21-i és 2009. december 23-i leveleiben válaszolt.
- 11 A Bizottság 2010. június 28-án kiegészítő felszólító levelet küldött e tagállamnak, amelyre ez utóbbi 2010. szeptember 17-i, 2011. május 12-i, illetve 2011. június 28-i leveleiben válaszolt.
- 12 A Luxemburgi Nagyhercegség által nyújtott válaszok fényében a Bizottság úgy ítélte meg, hogy e tagállam továbbra sem teljesítette maradéktalanul a fent hivatkozott Bizottság kontra Luxemburg ügyben hozott ítéletben foglaltakat, mivel 2010 végén a 10 000 LE-nél nagyobb agglomerációkat ellátó szennyvíztisztító telepek közül hat továbbra sem felelt meg a 91/271 irányelv 5. cikke (4) bekezdésének.

- 13 A Bizottság, mivel úgy ítélte meg, hogy a Luxemburgi Nagyhercegség nem tette meg határidőn belül a fent hivatkozott Bizottság kontra Luxemburg ügyben hozott ítéletben foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedéseket, a jelen kereset megindítása mellett döntött.

A jelen eljárás során bekövetkezett fejlemények

- 14 2012. április 16-i végzésével a Bíróság elnöke megengedte Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága számára, hogy a Luxemburgi Nagyhercegség kérelmeinek támogatása végett beavatkozzék.
- 15 A 2013. április 24-i tárgyaláson kiderült, hogy a Bizottság és a Luxemburgi Nagyhercegség eltérő számítási módszereket használt az érintett szennyvíztisztító telepek megfelelése arányának méréséhez.
- 16 A Bizottság álláspontja szerint a Luxemburgi Nagyhercegség a Luxembourg várost ellátó telepeket a 15 mg/liter mennyiségű összes nitrogénra vonatkozó kritérium alapján értékeli, miközben a 91/271 irányelv I. melléklete 2. táblázatának megfelelően a 100 000 LE-nél nagyobb agglomerációk esetében a 10 mg/liter mennyiségű összes nitrogénra vonatkozó kritériumot kell teljesíteni. Tehát a Bizottság által alkalmazott kritériumok elfogadása esetében négy telepet kellene nem megfelelőnek tekinteni, míg a Luxemburgi Nagyhercegség úgy véli, hogy a hatból immár mindössze két telep nem megfelelő.
- 17 A Luxemburgi Nagyhercegség a tárgyaláson ugyanis úgy ítélte meg, hogy a 91/271 irányelv rendelkezéseinek csak két telep, nevezetesen a Bonnevoie-ban és Bleesbruckben található telepek nem felelnek meg. Ami az előbbit illeti, a munkálatoknak legkésőbb a 2014-es év folyamán be kell fejeződniük. Ami a másodikat illeti, e tagállam meghatalmazottjának nem állt módjában a munkálatok befejezése pontos időpontjának megjelölése, de rámutatott, hogy e munkálatok minden bizonnyal hosszabb ideig tartanak a bonnevoie-i telep tekintetében előirányzott munkálatoknál.

A kötelezettségszegésről

A felek érvei

- 18 Az állítólagos kötelezettségszegéssel kapcsolatban a Bizottság emlékeztet arra, hogy az EUMSZ 260. cikk (1) bekezdésének megfelelően, ha a Bíróság megállapítja, hogy egy tagállam nem teljesítette az EUM-Szerződésből eredő valamely kötelezettségét, e tagállamnak meg kell tennie a Bíróság ítéletében foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedéseket. Az ezen ítéletben foglaltak teljesítésére nyitva álló határidőt illetően a Bizottság kifejti, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint az Európai Unió jogának azonnali és egységes alkalmazásához fűződő érdek megköveteli, hogy a teljesítés azonnal elkezdődjék, és a lehető legrövidebb idő alatt megtörténjen (a C-121/07. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 2008. december 9-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-9159. o.] 21. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 19 A Luxemburgi Nagyhercegség előrelépésről számol be az érintett szennyvíztisztító telepek közül hatnak az esetében. Pontosításokkal szolgált a hat szennyvíztisztító teleppel kapcsolatban, továbbá magyarázatokat nyújtott a felrótt jogsértésekkel kapcsolatban.
- 20 Az übersyreni szennyvíztisztító teleppel kapcsolatban a Luxemburgi Nagyhercegség kifejti, hogy e telep a luxembourgi repülőtér szennyvizét gyűjti össze. A 2010. decemberi, rendkívül bőséges havazások az e hónapra vonatkozó értékek kivételes meghaladását eredményezték egyrészt a pályák, a közlekedési útvonalak, valamint az előterek megtisztításához, másrészt a repülőgépek felszállást megelőző fagymentesítéséhez felhasznált szerek mennyisége folytán. A BOI paraméter nemmegfelelése e tagállam álláspontja szerint a glikolnak mint az ezen időszak folyamán a repülőgépek szárnyainak fagymentesítéséhez alkalmazott anyagnak nagy mennyiségben történő felhasználásából ered. Az e

paraméter tekintetében megjelölt határérték meghaladása nincs kihatással a nitrogéntartalmú anyagok megsemmisítésére, ekként, ellentétben azzal, amit a Bizottság sugallni tűnik, nincs inkoherenca azon következtetésekben, amelyekre a nemzeti hatóságok az elemzés eredményeiből juthattak.

- 21 A Luxemburgi Nagyhercegség szerint önmagában a 2010. decemberi rossz teljesítmény vezetett az übersyreni szennyvíztisztító telep 2010. évi nemmegfelelőségéhez, noha e szennyvíztisztító telep teljesítménye legalább 2003 óta megfelelt a 91/271 irányelv által előírt értékeknek. A mai napig a 2011-es évre megállapított értékek ugyanis megerősítik, hogy kivételes eseményről volt szó.
- 22 A beggeni szennyvíztisztító teleppel kapcsolatban a Luxemburgi Nagyhercegség előadja, hogy e telep 2011 első feléve folyamán kezdte meg a működését, és ez az állam messze legnagyobb szennyvíztisztító telepe. 300 000 LE kezelési kapacitásával háromszor nagyobb a kapacitása, mint az ország második legnagyobb telepéé, és a luxembourgi agglomerációban keletkezett terhelés felének kezelését is biztosítja. A teljesítmények továbbra is javulnak, és ezek alapján fenntartható az a megállapítás, miszerint a létesítmény közel áll a teljesítmény megkövetelt szintjének eléréséhez.
- 23 A hesperange-i telep tekintetében gyűjtött adatok ugyancsak azt mutatják, hogy a teljesítmények megfelelnek a 91/271 irányelvben előírt értékeknek.
- 24 2010 telének rendkívüli időjárási körülményei folytán a merschi szennyvíztisztító telepen folyó építési munkák kissé elhúzódtak, miáltal a jelenlegi szükségleteket kielégítő volumen kezelésére alkalmas első szakasz beüzemelésére 2011 harmadik trimesztere helyett 2012 első trimeszterében kerülhetett sor.
- 25 Az építési munkák ajánlattevőjével folytatott újbóli tárgyalásokat követően a jelenleg a bonnevoie-i szennyvíztisztító telep által kezelt szennyvíznek a jövőben a beggeni szennyvíztisztító telep felé történő elvezetését biztosító szennyvízgyűjtő ásási munkálataira vonatkozó megrendelésre 2011 októberében került sor. Az építési munkálatok megkezdését követően a munkák kivitelezésének határideje 900 nap.
- 26 Végezetül a Luxemburgi Nagyhercegség rámutat, hogy a bleesbrucki szennyvíztisztító telep bővítésére és modernizációjára vonatkozó projekt kidolgozás alatt áll, és annak során mindenképpen tekintetbe kell venni a jelenleg végzett környezeti hatásvizsgálati tanulmány eredményeit.
- 27 A Luxemburgi Nagyhercegség végezetül kifejti, hogy noha a szankciónak arányosnak és visszatartó erejűnek kell lennie, azok a munkálatok, amelyek e tagállam fent hivatkozott Bizottság kontra Luxemburg ügyben hozott ítéletben foglaltaknak való megfelelést célozzák, folyamatban vannak, és nem gyorsíthatók fel. Nem egy aktusnak a képviselőház által történő egyszerű elfogadásáról van szó ugyanis, hanem építési, sőt átalakítási, valamint az említett ítéletben foglaltaknak való megfelelést célzó munkálatokról van szó.

A Bíróság álláspontja

- 28 Az EUMSZ 260. cikk (2) bekezdése szerint, ha a Bizottság megítélése szerint az érintett tagállam nem tette meg a Bíróság ítéletében foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedéseket, a Bizottság – miután ezen államnak lehetőséget biztosított észrevételei megtételére, és meghatározta az említett állam által fizetendő átalányösszeg vagy kényszerítő bírság adott körülmények között megfelelőnek ítélt összegét – a Bírósághoz fordulhat.
- 29 E tekintetben az EUMSZ 260. cikk (1) bekezdése szerinti kötelezettségzegés fennállásának megítéléséhez szükséges referencia időpont az említett rendelkezés alapján küldött felszólító levélben megállapított határidő lejárta (a C-610/10. sz., Bizottság kontra Spanyolország ügyben 2012. december 11-én hozott ítélet 67. pontja és a C-241/11. sz., Bizottság kontra Cseh Köztársaság ügyben 2013. június 25-én hozott ítélet 23. pontja).

- 30 A jelen ügyben, amint azt a Luxemburgi Nagyhercegség is elismerte a tárgyaláson, e tagállam, legalábbis két szennyvíztisztító telep tekintetében, nem felelt meg a fent hivatkozott Bizottság kontra Luxemburg ügyben hozott ítéletben foglalt követelményeknek. Így vitathatatlan, hogy a jelen ítélet 11. pontjában említett, kiegészítő felszólító levél e tagállam általi kézhezvételét követő két hónapos időszak végéig, azaz 2010. augusztus 28-ig az említett állam nem fogadott el az említett ítéletből eredő kötelezettségek maradéktalan teljesítéséhez szükséges minden intézkedést.
- 31 Ilyen körülmények között meg kell állapítani, hogy a Luxemburgi Nagyhercegség, mivel nem tett meg minden szükséges intézkedést annak érdekében, hogy teljesítse a fent hivatkozott Bizottság kontra Luxemburg ügyben hozott ítéletben foglaltakat, nem teljesítette az EUMSZ 260. cikk (1) bekezdéséből eredő kötelezettségeit.

A pénzügyi szankciókról

A felek érvei

- 32 A Bizottság azt kéri a Bíróságtól, hogy kötelezze a Luxemburgi Nagyhercegséget egyrészt a fent hivatkozott Bizottság kontra Luxemburg ügyben hozott ítélet kihirdetésének napja és a Bíróság jelen ügyben meghozandó ítélete kihirdetésének napja, vagy az említett ítélet maradéktalan teljesítésének időpontja között eltelt napok számával megszorozott 1248 euró átalányösszegnek, másrészt ezen ítélet kihirdetésének napjától az első ítéletben foglaltaknak e tagállam általi maradéktalan teljesítéséig számított napi 11 340 euró kényszerítő bírságnak a megfizetésére.
- 33 A Bizottság, az „Az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés 260. cikkének végrehajtása – A jogsértési eljárások keretében a Bizottság által a Bíróságnak javasolt átalányösszegek és kényszerítő bírságok meghatározásához használt adatok naprakésszé tétele” című, 2010. július 20-i (SEC(2010) 923/3) bizottsági közleménnyel naprakésszé tett, „Az EK-Szerződés 228. cikkének végrehajtása” című, 2005. december 13-i (SEC(2005) 1658) közleményében foglalt iránymutatásokra hivatkozva úgy véli, hogy a pénzügyi szankciók megállapításának a jogsértés súlyán, a jogsértés időtartamán és annak szükségességén kell alapulnia, hogy a szankció elrettentő hatású legyen a későbbi jogsértés elkerülése érdekében.
- 34 Mindenekelőtt, a jogsértés súlyával kapcsolatban a Bizottság az 1–20-as skálán a 6-os súlyossági együttható által számított szankció alkalmazását javasolja, figyelembe véve mind a jogsértés tárgyát képező uniós rendelkezések, azaz az emberi egészség és a környezet védelmét célzó irányelv jelentőségét, mind a szóban forgó ítéletben foglaltak teljesítése elmaradásának a köz- és magánérdekre gyakorolt hatását, valamint az ebből eredő szennyezés kockázatának mértékét.
- 35 Ezt követően a jogsértés időtartamára vonatkozó szempontot illetően a Bizottság megjegyzi, hogy az átalányösszeget a fent hivatkozott Bizottság kontra Luxemburg ügyben hozott ítélet – amely teljesítésének elmaradását felrója – kihirdetésének időpontja, illetve a Bizottságnak a Bíróság előtti jelen eljárás megindításáról szóló határozata napjáig eltelt időszak, vagyis mintegy 59 hónap figyelembevételével kell kiszámolni, ami a Bizottság 2005. december 13-i közleményének értelmében 3-as időtartamot tükröző együtthatónak felel meg.
- 36 Végül az újabb jogsértés megakadályozása érdekében elrettentő hatású szankciónak a szükségességével kapcsolatban a Bizottság a 2010. július 20-i közlemény alapján a Luxemburgi Nagyhercegség fizetőképessége alapján 1-es „n” tényezőt határozott meg.
- 37 A Luxemburgi Nagyhercegség mind írásbeli, mind szóbeli kérelmeiben azt állítja, hogy a fent hivatkozott Bizottság kontra Luxemburg ügyben hozott ítéletben foglaltaknak való megfeleléshez szükséges erőfeszítéseket, fejlesztéseket és munkálatokat tekintetbe kell venni a kötelezettségszegés

súlyának, sőt időtartamának értékelése során is. Tekintettel ugyanis arra, hogy a megfelelés nem történhet meg egyetlen jogalkotási aktus elfogadása által, hanem megannyi tervezést és előírást igényel, amelyek bizonyos késedelmeket és munkálatokat eredményeznek, a megfelelővé tétel időtartama szükségszerűen hosszabb, mint egy egyszerű jogalkotási aktus elfogadása esetében.

- 38 A Luxemburgi Nagyhercegség hozzáteszi, hogy a jogsértés súlyának mértékét is ennek megfelelően kell értékelni. E tagállam álláspontja szerint a megfelelővé tétel hosszabb időtartama e konkrét esetben nem indokolja szükségszerűen a jogsértés súlyának komolyabb megítélését, következésképpen magasabb átalányösszeg kiszabását.
- 39 Az Egyesült Királyság úgy ítéli meg, hogy a Bizottságnak a jelen ügy tárgyát képezőkhöz hasonlóan nagy volumenű infrastrukturális projektek keretében ésszerű teljesítési határidőt kell előírnia, olyan paraméterek összességének a tekintetbevételével, mint a projekt tervezése és műszaki megvalósítása, vagy azon jogszabályi előírások jellege, amelyeknek a tiszteletben tartását biztosítani kell. A Bizottságnak adott esetben az érintett tagállamnak fel nem róható eseményeket is figyelembe kell vennie, ilyenek például a természeti katasztrófák. Az uniós jog és a nemzeti jog által előírt közigazgatási és bírósági eljárások azon tényezők sorában szerepelnek, amelyek lehetővé teszik annak értékelését, hogy valamely határidő ésszerű-e, vagy sem. Végül az Egyesült Királyság arra hivatkozik, hogy a Bizottság feladata annak bizonyítása, hogy az az idő, amelyet a kötelezettségszegést megállapító ítéletben foglaltak teljesítése igénybe vesz, ésszerűtlen.
- 40 Az Egyesült Királyság szerint a Bizottságnak késznek kell lennie arra, hogy az érintett tagállam számára ésszerű határidőt biztosítson nem csupán a szükséges minimális munkálatok, hanem valamely nagyobb szabású és a környezet számára jótékony projekt megvalósítására is, amelybe a tagállam egy, az EUMSZ 258. cikk alapján hozott ítéletben foglaltak teljesítése céljából szándékozik belekezdeni.

A Bíróság álláspontja

- 41 A Bíróság, miután kimondta, hogy a Luxemburgi Nagyhercegség nem tett eleget a fent hivatkozott Bizottság kontra Luxemburg ügyben hozott ítéletben foglaltaknak, amelynek végrehajtása érdekében a Bizottság eljárást indított, az EUMSZ 260. cikk (2) bekezdése második albekezdésének értelmében átalányösszeg vagy kényszerítő bírság fizetésére kötelezheti e tagállamot.
- 42 E tekintetben az EUMSZ 260. cikk (1) bekezdése szerinti kötelezettségszegés fennállásának megítéléséhez szükséges referencia időpont az említett rendelkezés alapján küldött felszólító levélben megállapított határidő lejártá (a fent hivatkozott Bizottság kontra Spanyolország ügyben hozott ítélet 67. pontja és a fent hivatkozott Bizottság kontra Cseh Köztársaság ügyben hozott ítélet 23. pontja). Mindazonáltal, amennyiben a kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárás, a jelen esethez hasonlóan, az EK 228. cikk (2) bekezdése alapján indult, a kötelezettségszegés fennállásának megítéléséhez alapul vett időpontnak a Lisszaboni Szerződés hatálybalépésének napját, azaz 2009. december 1-jét megelőzően kibocsátott indokolással ellátott véleményben meghatározott határidő lejártát kell tekinteni (lásd ebben az értelemben a C-496/09. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 2011. november 17-én hozott ítélet [EBHT 2011., I-11483. o.] 27. pontját).

A kényszerítő bírságról

– A kényszerítő bírság kiszabásának elvéről

- 43 Az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében a kényszerítő bírság kiszabása főszabály szerint csak akkor igazolt, ha a korábbi ítéletben foglaltak teljesítésének elmulasztásán alapuló kötelezettségszegés fennmarad a tényállás Bíróság általi vizsgálatáig (a C-374/11. sz., Bizottság kontra Írország ügyben 2012. december 19-én hozott ítélet 33. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 44 Meg kell állapítani a jelen ügyben, hogy e vizsgálat időpontjában, valamint a tárgyalás időpontjában a fent hivatkozott Bizottság kontra Luxemburgi Nagyhercegség ügyben hozott ítéletben foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedéseket az érintett tagállam még nem fogadta el teljes egészében.
- 45 E körülmények között a Bíróság úgy véli, hogy a Luxemburgi Nagyhercegség kényszerítő bírság fizetésére kötelezése megfelelő pénzügyi eszköz a fent hivatkozott Bizottság kontra Luxemburg ügyben hozott ítéletben foglaltak maradéktalan teljesítésének biztosításához.
- A kényszerítő bírság összegéről
- 46 Emlékeztetni kell arra, hogy az e területen rendelkezésére álló mérlegelési jogkörének gyakorlása során a Bíróság feladata, hogy úgy határozza meg a kényszerítő bírságot, hogy az egyrészt megfeleljen a körülményeknek, másrészt arányos legyen a megállapított kötelezettségzegéssel, valamint az érintett tagállam fizetőképességével (lásd a fent hivatkozott Bizottság kontra Írország ügyben hozott ítélet 36. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 47 A Bíróság mérlegelése keretében az uniós jog egységes és hatékony alkalmazása céljából előírt kényszerítő bírság kényszerítő jellegének biztosítása érdekében figyelembe veendő szempontok főszabály szerint a következők: a jogsértés időtartama, a jogsértés súlya és a szóban forgó tagállam fizetőképessége. E szempontok alkalmazásához a Bíróságnak figyelembe kell vennie különösen az ítéletben foglaltak teljesítése elmaradásának az érintett magán- és közérdekeket érintő következményeit, továbbá azt, hogy a szóban forgó tagállamnak milyen sürgősen kell a kötelezettségeit teljesíteni (lásd a fent hivatkozott Bizottság kontra Spanyolország ügyben hozott ítélet 119. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 48 A jelen ügyben meg kell állapítani, hogy a Bizottság a kényszerítő bírság napi összegének kiszámításához a nem megfelelő, vagyis a nem összegyűjtött vagy nem kezelt, illetve nem megfelelően kezelt LE szám fokozatos csökkenésének figyelembevételét javasolja. Ez lehetővé tenné a Luxemburgi Nagyhercegség által a fent hivatkozott Bizottság kontra Luxemburg ügyben hozott ítéletben foglaltak teljesítése során elért előrehaladásnak, valamint az arányosság elvének a tekintetbevételét.
- 49 Keresetében a Bizottság a kényszerítő bírság számítási rendszerének azon célkitűzésnek megfelelő kiigazítását javasolja, hogy a Luxemburgi Nagyhercegséget ne kötelezzék kényszerítő bírság fizetésére a Bíróság által megállapított olyan jogsértés tekintetében, amely a szóban forgó megfelelés bizonyításához szükséges időszak folyamán már nem állt fenn, azaz amennyiben ezen időszak végén bebizonyosodik, hogy az alkalmazott kezelés az említett időszak folyamán megfelelt a 91/271 irányelvnek.
- 50 Ebben az értelemben a Bizottság azt javasolja, hogy a kényszerítő bírság összegének kiszámítása során ne vegyék figyelembe – egy hat hónapos időszak folyamán – a harmadlagos kezeléssel érintett összes LE számát. E hathónapos időszak végén először is, amennyiben az eredmények a mintavételek gyakorisága és a helyes értékek tekintetében megfelelnek a 91/271 irányelvnek, a szennyvíztisztító telepet úgy kell tekinteni, hogy az megfelelő kezelést alkalmaz, és a vonatkozó LE-értékeket végleg le kell vonni a kényszerítő bírság összegének számítása során. Másodszor, ha a havi értékek azt mutatják, hogy a szennyvíztisztító telep működése nem megfelelő, a vonatkozó LE-értékeket újból figyelembe kell venni a kényszerítő bírság számítása során. Végül, harmadszor, közepes eredmények esetében, amelyek azonban megfelelőek lehetnek tizenkét hónapos időszak folyamán, amint azt a 91/271 irányelv megengedi, újabb, hat hónapos felfüggesztő időszakra lehet határozni. Abban az esetben, ha megerősítést nyert a megfelelés hiánya, a vonatkozó LE-értékeket újból figyelembe kell venni a kényszerítő bírság számítása során, azok a tizenkét hónapos felfüggesztő időszak teljes tartamára vonatkoznak tehát.

- 51 Márpedig, noha igaz, hogy a Luxemburgi Nagyhercegség szerint a nem megfelelő LE kibocsátások száma csökkent Luxemburgban a 2011-es év folyamán, ami a nemmegfelelőség – LE-ben kifejezett – arányát 64%-ról 21%-ra módosítja, figyelembe kell venni a Bizottság által megállapított súlyosító körülményeket is.
- 52 Elsősorban, amint azt a Bizottság megállapította, több mint öt év telt el a fent hivatkozott Bizottság kontra Luxemburg ügyben hozott ítélet kihirdetése óta. A Luxemburgi Nagyhercegségnek a mai napig több mint elégséges idő állt rendelkezésre az ezen ítéletben foglaltak maradéktalan teljesítéséhez, hiszen a 91/271 irányelv eredetileg is öt évet írt elő e kötelezettségek teljesítésére.
- 53 Másodsorban a luxemburgi hatóságok azzal, hogy nemzeti területük egészét „érzékeny területként” sorolták be, úgy ítélték meg, hogy a felszíni vízgyűjtő területeket már érinti vagy rövid időn belül érintheti az eutrofizáció jelensége. E besorolás, amelyet ugyanezen hatóságok 1999-es levelükkel erősítettek meg a Bizottságnak, arra enged következtetni, hogy a Luxemburgi Nagyhercegségnek legalább 1999 óta tudomása volt azon munkálatok elvégzésének szükségességéről, amelyek szennyvíztisztító telepeinek az uniós jognak való megfelelővé tételét lehetővé teszik.
- 54 A jelen ügyben a kényszerítő bírság nem függeszthető fel vagy csökkenthető, amíg a Luxemburgi Nagyhercegség nem tett meg minden szükséges intézkedést annak érdekében, hogy teljesítse a fent hivatkozott Bizottság kontra Luxemburg ügyben hozott ítéletben foglaltakat, következképpen teljesítse a 91/271 irányelvből eredő kötelezettségeit.
- 55 Meg kell állapítani ugyanakkor, hogy a Bizottság által szorgalmazotthoz hasonló összeg kiszabása nincs kellő módon tekintettel arra a tényre, hogy a Luxemburgi Nagyhercegség már teljesítette kötelezettségeinek egy jelentős részét, miáltal ezen összeg kiszabása nem lenne arányos.
- 56 A Bíróság a jelen ügy minden körülményére tekintettel úgy véli, hogy a jelen ítélet kihirdetésének napjától a fent hivatkozott Bizottság kontra Luxemburg ügyben hozott ítéletben foglaltaknak a Luxemburgi Nagyhercegség részéről való megfelelés napjáig a napi 2800 euró összegű kényszerítő bírság kiszabása megfelelő az ezen ítéletben foglaltak teljesítésének biztosításához.

Az átalányösszegekről

- 57 Előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy az átalányösszeg megfizetésére kötelezés alapvetően az érintett tagállam kötelezettségei végrehajtása elmulasztásának a magán- és közérdeket érintő következményei értékelésén alapul, különösen ha a kötelezettségszegés az azt először megállapító ítélet óta tartó hosszú időszakon keresztül tartósan fennállt (a fent hivatkozott Bizottság kontra Cseh Köztársaság ügyben hozott ítélet 40. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 58 Ezen túlmenően az átalányösszeg esetleges kiszabására és – adott esetben – az átalányösszeg összege megállapítására minden egyes esetben a megállapított kötelezettségszegés jellemzőivel, valamint az EUMSZ 260. cikk alapján megindított eljárással érintett tagállam által tanúsított magatartással összefüggő, releváns tényezők összessége alapján kell, hogy sor kerüljön (a fent hivatkozott Bizottság kontra Cseh Köztársaság ügyben hozott ítélet 41. pontja).
- 59 E tekintetben annak eldöntésében, hogy a Bíróság kiszab-e, ilyen szankciót, vagy sem, továbbá – adott esetben – e szankció összegének meghatározásában ez a rendelkezés széles mérlegelési jogkört biztosít a Bíróság számára. Különösen valamely tagállam átalányösszeg megfizetésére kötelezése nem ölthet automatikus jelleget (a fent hivatkozott Bizottság kontra Cseh Köztársaság ügyben hozott ítélet 42. pontja).

- 60 E tekintetben a Bizottság javaslatai a Bíróságot nem kötik, azok csak jelzésként szolgálnak (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Bizottság kontra Cseh Köztársaság ügyben hozott ítélet 43. pontját).
- 61 Ami a Luxemburgi Nagyhercegség és az Egyesült Királyság azon észrevételeit illeti, amelyek szerint a Bizottságnak a jelen ügy tárgyát képezőkhöz hasonlóan nagy volumenű infrastrukturális projektek keretében ésszerű teljesítési határidőt kellene figyelembe vennie e projektek megvalósításának volumenére és az ahhoz kapcsolódó nehézségekre tekintettel, lévén hogy a jogsértés időtartama kizárólag ezen határidő lejártát követően értékelhető, meg kell állapítani, hogy az említett projektek jellegét, komplexitását, költségét és az elmarasztalt tagállam általi megvalósításának időtartamát figyelembe kell venni mind annak értékelése során, hogy szükség van-e az átalányösszeg kiszabására, mind az átalányösszeg mértékének meghatározása során.
- 62 Márpedig a Bíróság elé terjesztett ügyiratokból az következik, hogy a Luxemburgi Nagyhercegség jelenleg jelentős erőfeszítéseket tesz és beruházásokat eszközöl a fent hivatkozott Bizottság kontra Luxemburg ügyben hozott ítéletben foglaltak teljesítése céljából. A Bizottság ezen felül megállapította, hogy ezen ítéletet követően azoknak az agglomerációknak a száma, amelyek nem teljesítik a 91/271 irányelv 5. cikkének (4) bekezdésében foglalt előírásokat, a meglévő tizenkét agglomerációból hat agglomerációra csökkent.
- 63 Noha hangsúlyozni kell egyrészt ezt a vitathatatlan beruházási erőfeszítést, azt is meg kell állapítani, hogy a Luxemburgi Nagyhercegség azzal, hogy területének egészét az említett irányelv 5. cikkének (1) bekezdése és II. melléklete értelmében vett „érzékeny területként” sorolta be, elismerte területe vonatkozásában a fokozott környezetvédelem szükségességét. Márpedig a települési szennyvíz kezelésének hiánya a környezet különösen jelentős veszélyeztetésének minősül.
- 64 Ezenfelül meg kell jegyezni, hogy a fent hivatkozott Bizottság kontra Luxemburg ügyben hozott ítélet által megállapított kötelezettségzegés körülbelül hét évig állt fenn, amely időtartam túl hosszú, még akkor is, ha el kell ismerni, hogy a teljesítendő feladatok jelentős, többéves időtartamot igényelnek, és hogy az ezen ítéletben foglaltak teljesítését előrehaladottnak kell tekinteni.
- 65 Következésképpen a Bíróság úgy véli, hogy a jogsértés túl hosszú időtartamára tekintettel a jelen ügyben indokolt a Luxemburgi Nagyhercegséget átalányösszeg megfizetésére kötelezni.
- 66 A fenti megfontolások összességére tekintettel a Bíróság úgy ítéli meg, hogy a jelen ügy körülményeinek megfelelő értékelését képezi, ha a Bíróság 2 millió euróban állapítja meg a Luxemburgi Nagyhercegség által megfizetendő átalányösszeget.
- 67 Következésképpen a Luxemburgi Nagyhercegséget kötelezni kell, hogy fizessen a Bizottságnak „az Európai Unió saját forrásai” számlára 2 millió euró átalányösszeget.

A költségekről

- 68 Az eljárási szabályzat 138. cikkének (1) bekezdése alapján a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A Luxemburgi Nagyhercegséget, mivel a kötelezettségzegés megállapítást nyert, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére. Ugyanezen eljárási szabályzat 140. cikke (1) bekezdésének megfelelően – miszerint az eljárásba beavatkozó tagállamok maguk viselik saját költségeiket – úgy kell határozni, hogy az Egyesült Királyság maga viseli saját költségeit.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

- 1) **A Luxemburgi Nagyhercegség, mivel nem tett meg minden szükséges intézkedést annak érdekében, hogy teljesítse a C-452/05. sz., Bizottság kontra Luxemburg ügyben 2006. november 23-án hozott ítéletben foglaltakat, nem teljesítette az EUMSZ 260. cikk (1) bekezdéséből eredő kötelezettségeit.**
- 2) **A Bíróság kötelezi a Luxemburgi Nagyhercegséget, hogy fizessen az Európai Bizottságnak „az Európai Unió saját forrásai” számlára 2 millió euró átalányösszeget.**
- 3) **Amennyiben az 1. pontban megállapított kötelezettségszegés a jelen ítélet kihirdetésének napján továbbra is fennáll, a Bíróság kötelezi a Luxemburgi Nagyhercegséget, hogy fizessen az Európai Bizottságnak „az Európai Unió saját forrásai” számlára 2800 euró kényszerítő bírságot a fent hivatkozott Bizottság kontra Luxemburg ügyben hozott ítéletben foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedések végrehajtásával kapcsolatos késedelem minden napjára, a jelen ügyben hozott ítélet kihirdetésének napjától a fent hivatkozott Bizottság kontra Luxemburg ügyben hozott ítéletben foglaltak maradéktalan teljesítésének napjáig.**
- 4) **A Bíróság a Luxemburgi Nagyhercegséget kötelezi a költségek viselésére.**
- 5) **Nagy Britannia és Észak Írország Egyesült Királysága maga viseli saját költségeit.**

Aláírások